

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr 283

Częstochowa, wtorek 3 grudnia 1946 r.

Rok II

Swobody demokratyczne a wybory

Wybory — poza innymi czynnikami — wymagają w prasie dyskusje nad formą, w której ma się wyrazić wola wyborców. Przy tej okazji dokonuje się porównań ustrojowych innych krajów o wykształconych systemach rządzenia z sytuacją polityczną Polski.

Wszyscy odpowiedzialni politycy polscy zgodni są do jednego: — forma naszych rządów musi być demokratyczna, musi wspierać się na woli szerokich mas. Bliższy wgląd historyczny w polską rzeczywistość wskazuje jednak, że tradycja rządów demokratycznych jest u nas bardzo niska, że istnieją w Polsce poważne siły wrogie demokracji, które mogłyby wykorzystać dla swoich celów nadmierny liberalizm ustrojowy.

Istotnie — lata 1918 — 1926, to właściwie okres ciągłego wypierania wpływów mas ludowych na skład personalny rządu, to celowe pogłębianie rozbięcia organizacji politycznych przez tych, którzy wskazując na chaos pragnęli w ten sposób uzasadnić dyktatorskie pojęcie władzy.

Poza tym krótkim okresem ogromna reszta lat podległego i niepodległego bytu, to jedynie walka i budowanie programów, których nie można było realizować z powodu braku niepodległości, czy bezsilny ośrodek demokratycznych. W takich warunkach musimy bardzo ostrożnie pasować wielkie programowe hasła do praktyki dnia codziennego. Nie mając dostatecznego oparcia w tradycji, musimy sami kształtować szczegóły dotyczące treści życia politycznego. Próbuja niektórzy tak oceniać naszą rzeczywistość, jakby przed wojną nie było trzynastoletnich rządów sanacji i ORN, albo w najlepszym wypadku — jakby te siły wyrzekły się w Polsce ambicji sięgnięcia w odpowiednim momencie po władzę. Ci krótkowzroczni politycy zapominają, że w okresie drugiej niepodległości posiadali one swoje wpływy w aparacie biurokratycznym państwa i co najważniejsze — w wojsku. Wielu ludziom spośród nich dogadzały rządy wsparte na bagacie i biurokratyzmie.

Te okoliczności zmuszają przywódców partii politycznych do takich decyzji, które by pozwoliły obronić zdobycze demokratyczne dziś i zapewnić im w przyszłości właściwe warunki rozwoju. Co dotychczas uczyniono w tym kierunku? Przede wszystkim nastąpiło ograniczenie ilości partii politycznych. Wrogowie reform społecznych nie uzyskali legalnej możliwości działania. Między partiami politycznymi są wypracowywane takie formy współpracy, które z góry mogłyby eliminować atmosferę targów, rozgrywek, nielojalnych decyzji itp.

Wspomniane formy współpracy demokratycznych partii zmuszają partnerów do pewnych ograniczeń, do roztrząsania różnic w poglądach na zagadnienia w atmosferze przyjaźni z rachubą na trwałość sił demokratycznych w kraju.

Nie wszystkie partie godzą się na taką postawę. Polskie Stronnictwo Ludowe na przykład uważa tego typu współpracę za ograniczenie swobód demokratycznych w Polsce, twierdzi, że w ten sposób naraża na szwank zasięg swoich wpływów w administracji państwowej i w samorządzie. Wynika się ponadto w tych sro-

Ziemie Zachodnie były i pozostaną polskie

MOSKWA (PAP) — Najnowszy 10-ty numer miesięcznika „Sławianie“, organu Komitetu Wszechsłowiańskiego w Moskwie, przynosi obszerny i bogato ilustrowany artykuł p. t. „Odwieczne ziemie narodu polskiego“, „Cały naród polski stoi na straży swych granic na Odrze, Nysie i Bałtyku i nie pozwoli nikomu targnąć się na te ziemie. Oznaczałoby to bowiem zamach na istnienie Polski. Nowa Polska od-

radzająca się w bohaterskich walkach przeciwko hitlerowskiemu najazdowi, nie szczędziła sił, ani krwi, by odzyskać swoje odwieczne ziemie na zachodzie. Bez tych ziem niemożliwa jest niezależność gospodarcza i polityczna Polski. Stanowią one nieodłączną, żywotną część organizmu Polski współczesnej — czytamy dalej w czasopiśmie. — Naród polski, jego demokratyczny Rząd, prowadzi wielką pracę nad odbudową“.

Czasopismo wylicza następnie olbrzymie osiągnięcia Polaków na Ziemiach Odzyskanych w dziedzinie gospodarstwa rolnego, przemysłu i transportu, odbudowy portów, życia kulturalnego i oświatowego i pisze dalej: „Oto fakty, które naród polski przeciwstawia słowom pana Byrnese. Ziemie Zachodnie tętnią tym samym życiem, oddychają tym samym powietrzem, co cały kraj. Oto dlaczego reakcja na słowa

pana Byrnese była w Polsce tak gwałtowna. Naród polski i jego przywódcy wypowiedzieli jasno i wyraźnie swe stanowisko w tej sprawie. Polska opinia publiczna widzi w przemówieniu pana Byrnese nie tylko próby kół imperia-listycznych mocarstw zachodnich znalezienia wspólnego języka z rozbitym imperializmem niemieckim, ale również dążenie do wywarcia na Polskę presji i zastraszania demokracji polskiej, przeszkodzenia w stabilizacji życia politycznego i utrwalenia władzy demokratycznej w Polsce. Ale manewry te — stwierdza dalej czasopismo — powinny być dale i dale rezultaty całkowicie przeciwnie, niż te, których spodziewali się ich autorzy. Mowa Byrnese dowiodła z całą oczywistością najszerszym warstwom narodu polskiego, do czego dążą siły reakcyjne na zachodzie. Mowa Byrnese dowiodła społeczeństwu polskiemu, kto jest prawdziwym przyjacielem Polski, a kto fałszywym. Polacy zrozumieli jeszcze dokładniej, iż jedyną gwarancją przeciwko usiłowaniom odrodzenia imperializmu niemieckiego jest utrwalenie solidarności słowiańskiej, a przede wszystkim utrwalenie przyjaźni ze Związkiem Radzieckim. Oświadczenie ministra Mołotowa o granicach zachodnich Polski — czytamy dalej — odezwalo się radosnym echem we wszystkich miastach i wsiach Rzeczypospolitej. Te historyczne słowa oraz oświadczenie Generalissimusa Stalina w sprawie polskich granic zachodnich wzmocniły jeszcze bardziej stanowisko Polski. Artykuł kończy się słowami: „Polacy wyrwali ziemie ze szponów drapieżnych Prusaków. Żadne siły na świecie nie potrafią zmusić Polaków do porzucenia tych ziem, nasłanętych krwią ich przodków i braci. Ziemie te były i pozostaną polskie“.

Porozumienie partii lewicowych we Francji

PARYŻ (API). — Partia socjalistyczna przyjęła wczoraj propozycję partii komunistycznej w sprawie wspólnego rozpatrzenia programu akcji rządowej. Sekretarz partii komunist. Jacques Duclos, w liście przesłanym partii socjalistycznej stwierdza: „Od

porozumienia między naszymi dwiema partiami zależy, czy nowe prawodawstwo będzie się orientowało na prawo czy na lewo.

Proponujemy wam, aby delegacja waszej partii spotkała się z delegacją komunistyczną celem przystąpienia do

wspólnego rozpatrzenia sytuacji politycznej, omówienia naszego projektu programu i zastosowania wspólnych środków, jakich wymaga obrona interesów Republiki Francuskiej“.

Z Paryża informują, że odbyło się zebranie komitetu kierowniczego partii socjalistycznej pod przewodnictwem Leona Bluma, na którym zapadła uchwała przyjęcia propozycji komunistów. Komitet socjalistów zaproponował jednocześnie odbycie pierwszego wspólnego zebrania socjalistów i komunistów dnia następnego.

Republiki Radzieckie przed wyborami

MOSKWA (PAP) — Prasa radziecka przynosi dziś dekrety o rozpisanie wyborów do Rad Najwyższych na dalsze republiki radzieckie. W Republice Ormiańskiej wybory do Rady Najwyższej odbędą się jak w większości republik radzieckich, dnia 9 lutego 1947 r. Na Ukrainie ogłoszono spis 405 okręgów wyborczych, na Białorusi 661.

Dwa tajemnicze porwania w Berlinie

BERLIN (AZ). — Hitlerowskie podziemie przystępuje do walki w obronie „dobrych Niemców“.

Policja sektora francuskiego w Berlinie została zaalarmowana wiadomością, że przewodniczący komisji denazyfikacyjnej Pauli został onegdaj uprowadzony przez 2 cywilów z własnego mieszkania w Deinekendorfie pod Berlinem. Dotąd los jego jest nieznany i na ślady sprawców porwania nie na trafiono. Prawie w ten sam sposób został porwany przed kilku dniami inny działacz demokratyczny, dyrektor teatru Berlina Artmann. Członek komisji denazyfikacyjnej. Okoliczności porwania Pauli są bardzo tajemnicze. Żona jego oświadczyła policji francuskiej, że maż jej otrzymał niedawno kilka listów anonimowych z pogrózkami, gdyż znany był powszechnie jako bezkompromisowy antyhitlerowiec, bezwzględny sędzia denazyfikacyjny. Jeden list brzmiał: „Do zdrajcy, renegata i sprzedawcy ojczyzny. Obliczymy się z tobą i z rodziną. Siedź przy żłobie magistralnej i nie nie robisz poza tępieniem prawdziwych Niemców. Porachujemy się z tobą“.

Napad na Pauli miał przebieg następujący. W nocy zapukało

do mieszkania 2 cywilów. Mówiąc po niemiecku i francusku zapytał Pauli, czy tu mieszka Viktor. Gdy Pauli otworzył, osobnicy ci oświadczyli Pauli, że musi udać się z nimi do porucznika francuskiego mieszkającego pod Berlinem. Pauli, jako prezes komisji denazyfikacyjnej często spotykał się z porucznikiem. Pauli wrócił do sypialni, zostawił żonę portfel i pieniądze i oświadczył, że musi zaraz udać się z osobnikami. Po chwili auto z Paulim odjechało. Nazajutrz porucznik Negrainem oświadczył ze zdumieniem, że nigdy nie dawał żadnego polecenia, aby sprowadzać doń Pauli. Policja francuska rozpoczęła energiczne śledztwo.

Napięta sytuacja w Iranie

PARYŻ (PAP) — Prasa francuska donosi, że sytuacja polityczna w Iranie zaostrzyła się. Rząd irański postanowił wysłać oddziały wojskowe do Azerbejdżanu, co jest sprzeczne z układem, zawartym między autonomiczną prowincją Azerbejdżan z rządem w Teheranie. Rząd uzasadnia wysłanie wojsk koniecznością zabezpieczenia porządku w Azerbejdżanie podczas wybo-

rów, wyznaczonych na 10 grudnia b. r. Władze autonomiczne Azerbejdżanu sprzeciwiają się stanowczo decyzji rządu centralnego.

Reuter podaje treść oświadczenia, ogłoszonego przez radio w Tabryz (Azerbejdżan). Radio Tabryz podkreśla, że rząd Ghavam el Sultaneh ma charakter reakcyjny i zimerza do zlikwidowania rządów demokratycznych w Azerbejdżanie. „Żołnierze Ghavam el Sultaneh — głosi radio Tabryz — dopuszczają się okrucieństw wobec ludności cywilnej. Reakcyjniści mordują kobiety, dzieci i duchownych, którzy współpracują z demokratami“.

MOSKWA (PAP) — Dzisiejsza „Prawda“ w związku z sytuacją w Iranie pisze w przeglądzie międzynarodowym:

Z Iranu nadchodzą zatrważające wieści w miarę zbliżania się daty wyborów. Wzmagają się reakcje przeciwko elementom demokratycznym. Nowym potwierdzeniem wzrostu wpływów sił reakcyjnych są ostatnie kroki rządu w stosunku do irańskiego Azerbejdżanu.

Jak wynika z oświadczenia premiera, do Azerbejdżanu skierowano żandarmerię i wojsko rękoma w celu utrzymania porządku, w związku ze zbliżającymi się wyborami. Deklaracja premiera, której towarzyszy zacie-

kła kampania oszczercza przeciw irańskiemu Azerbejdżanowi, wywołała w społeczeństwie azerbejdżańskim niezabobne obawy, iż rząd zabierze zwrwać pokojowe rozstrzygnięcie kwestii azerbejdżańskiej. Obawy te zwiększa jeszcze fakt, że po przyznaniu miasta Zanedan organom rządowym rozpoczęły się tam ostre represje przeciwko demokratom azerbejdżańskim. Sytuacja w Iranie świadczy o tym, że obecny rząd irański nie może przeciwstawić się wzrastającej presji kół reakcyjnych w agurze obcokrajowego imperializmu.

Delegacja „Spolem“ w Moskwie

MOSKWA (PAP) — W dniu wczorajszym przybyła do Moskwy delegacja spółdzielców polskich w składzie 10 osób z prezesem Zarządu „Spolem“ ob. Żerkowskim na czele. Członkami delegacji są kierownicy, działacze „Spolem“. Na Dworcu Białoruskim w Moskwie delegację powitali przedstawiciele organizacji spółdzielczych. Delegacja spółdzielców polskich odwiedziła wczoraj centralę spółdzielni radzieckich Centralosojuzu i odbyła dłuższą rozmowę z prezesem Zarządu Centrali Chachlowem, który opowiedział gościom o strukturze działalności spółdzielczości spożywczej ZSRR.

Antoni Pokorski.

Mołotow: Powszechna redukcja zbrojeń musi obejmować cały świat

NOWY JORK (PAP) — Dyskusja na posiedzeniu czwartkowym komisji politycznej ONZ składała się z trzech odrębnych fragmentów. W dyskusji nad projektem egipskim, dotyczącym redukcji, zalecającej wycofanie wojsk, w dyskusji nad wnioskiem australijskim, aby powrócić do sprawy weta w dyskusji nad propozycją rezolucji ZSRR w sprawie powszechnego rozbrojenia ujawniły się ponownie trudności, stojące przed ONZ na drodze do realizacji pokoju światowego. Ze trudności te stawiane są przez delegację angielską i amerykańską dowiodła raz jeszcze dyskusja nad projektem egipskim, w której głos zabierali przedstawiciele Stanów Zjednoczonych Connally i przedstawiciel W. Brytanii Shawcross oraz delegacja Egiptu i Polski. Nacisk wywierany przez Connally i Shawcross na delegację Egiptu, by wycofała swoją propozycję w jej obecnej formie i przedstawiła ją ponownie w postaci odrębnego wniosku, może wobec zbliżającego się końca obrad Zgromadzenia spowodować odłożenie dyskusji nad tym wnioskiem do następnego zebrania Zgromadzenia Narodów Zjednoczonych. Jakkolwiek oświadczenia delegatów W. Brytanii i Stanów Zjednoczonych miały charakter „uwag na temat procedury“ jednak jedno zdanie senatora Connally wyrażnie dosięgało podwójnej obstrukcji delegacji angielskiej i amerykańskiej. Connally oświadczył, że gdyby projekt rezolucji egipskiej przyjęty został w jej pierwotnej formie, Stany Zjednoczone zmuszone byłyby teoretycznie do ominięcia strefy Kanału Panamskiego i nie byłoby wówczas w stanie ochraniać kanału i używać tej drogi wodnej dla dobra pokoju światowego.

Uwagi delegatów USA i Wielkiej Brytanii, pod których wpływem Egipt wycofał wniosek w obecnej formie, aby przedstawić go oddzielnie w przyszłości, zmusiły do wystąpienia delegata polskiego Winiewicza, który oświadczył, że przebieg Zgromadzenia dowiódł, że o ile dochodzi do 2-ech kluczowych zagadnień: broni atomowej i sprawy obecności wojsk na obcych terytoriach, natychmiast epotyka się przeszkody nie do pokonania. Opinia całego świata widzi to i potrafi wyciągnąć z tego odpowiednie wnioski — stwierdził lakonicznie delegat polski.

Delegacja radziecka, będąca w centrum obrad komisji ze względu na jej inicjatywę na Generalnym Zgromadzeniu i to zarówno w sprawie wojsk, jak i rozbrojenia, skupiła ogólną uwagę w tej części obrad komisji na oświadczeniu ministra Wyszyńskiego, który przedstawił powody, dla których delegacja radziecka głosować będzie przeciw rezolucji o wojskach członków ONZ w formie zmienionej przez poprawki angielskie. Poprawki te zmieniły ducha propozycji Związku Radzieckiego.

W następnym stadium dyskusji nad propozycją Australii, aby komisja powróciła do dyskusji nad sprawą weta, minister Wyszyński sprzeciwił się temu, by komisja odbiegała od sprawy rozbrojenia, dyskutując wniosek radziecki o wojskach członków ONZ, zgłoszony jako w ramach dyskusji nad rozbrojeniem.

Mowa ministra Mołotowa dominowała nad całym obradami, dotykając tak skrajnie osłanianie przez Anglosasów jądro całego zadania pokoju i bezpieczeństwa — broni atomowej. W mowie swej min. Mołotow z miejsca poruszył zagadnienie, oświadczając, że **powszechna redukcja zbrojeń musi obejmować wszystkie kraje i wszystkie rodzaje broni i że tylko w tym wypadku może osiągnąć swoje cele.** Odpowiadając ponadto na wielokrotnie kierowane pod adresem ZSRR zarzuty, że posiada on wielką armię lądową, minister Mołotow oświadczył, że **rzeczywiście Zwią-**

zek Radziecki zbudował potężną armię, kiedy trzeba było walczyć o wolność, o honor Związku Radzieckiego i kiedy było to w interesie narodów młodych pokoleń i będących ofiarami agresji faszystowskiej. Teraz jednak, kiedy siły agresji zostały zgniecione, sytuacja uległa zmianie i Związek Radziecki dla dobra pokoju i przyjaźni między narodami podjął inicjatywę powszechnego redukcji zbrojeń, wnosząc tę sprawę na forum Generalnego Zgromadzenia. Podkreślając związek między ogólną redukcją armii a redukcją wyposażenia wojskowego i wszelkiego typu zbrojeń, a więc i broni atomowych, minister Mołotow oświadczył, że Związek Radziecki poniera redukcję sił militarnych we wszystkich tych dziedzinach i pragnie, by realizowano ją skutecznie, żąda ścisłej międzynarodowej kontroli wszystkich decyzji odnośnie redukcji wojsk i broni oraz zasady stosowania energii atomowej dla celów wojskowych. W ten sposób projekt rezolucji radzieckiej składa się z następujących punktów:

1. Wniesienie przez Generalne Zgromadzenie konieczności ogólnej redukcji uzbrojenia.
2. Włączenie do redukcji uzbrojeń zakazu stosowania energii atomowej dla celów wojskowych.
3. Polecenie Radzie Bezpieczeństwa wprowadzenia w życie pier-

wszych dwóch punktów rezolucji.

4. Apelu Generalnego Zgromadzenia do wszystkich członków ONZ, aby udzielili jak największej pomocy Radzie Bezpieczeństwa dla realizacji jej zadań.

5. Utworzenie przez Radę Bezpieczeństwa specjalnych organów kontroli międzynarodowej, zarówno dla redukcji zbrojeń, jak dla zakazu stosowania energii atomowej dla celów wojskowych w szczególności.

W ten sposób propozycja radziecka objęła całokształt problemów rozbrojenia, zmuszając państwa niepragnące powszechnego rozbrojenia i zakazu stosowania energii atomowej dla celów wojskowych do niedwuznacznego ujawnienia swego stanowiska. Fakt, że obrady toczą się otwarcie, pozwoli opinii publicznej świata ocenić z góry intencje, jak i dążenia i cele wszystkich członków ONZ. Dodatkowa propozycja radziecka kontroli międzynarodowej rozbrojenia niewątpliwie zaskoczyła członków komisji, którzy skądinąd przygotowywali się od dawna do dyskusji nad tym zagadnieniem. Świadczą o tym przedstawione natychmiast przez Kanadę i Australię po mowie Mołotowa poprawki do jego propozycji. Wolno przypuszczać, że główna dyskusja będzie się toczyć w ogóle stosun-

ków obecnych propozycji radzieckich do prac komisji atomowej Rady Bezpieczeństwa, gdzie wobec sprzeciwu Stanów Zjednoczonych w stosunku do projektu znieszenia zapasów bomb atomowych w pierwszym stadium rozmów nad kontrolą międzynarodową, sprawa energii atomowej utknęła na martwym punkcie.

Drugim najdonioślejszym punktem dyskusji będzie zapewne sprawa jednomyślności wielkich mocarstw przy decyzjach, dotyczących rozbrojenia. Tak więc okazuje się ponownie, że elementami decydującymi o pokoju i bezpieczeństwie świata są przede wszystkim art. 27 K. N. Zj., mówiący o zasadzie jednomyślności mocarstw w Radzie Bezpieczeństwa oraz sprawa bomby atomowej. Kwestie te wylaniają się zawsze, gdy ONZ czy mężowie stanu wielkich mocarstw przystępują do rozważań ujawniających się jeszcze obecnie przezeń niepokoju. Wobec tego, że rozmowy na temat rozbrojenia toczą się obecnie z inicjatywy radzieckiej, warto przypomnieć słowa, wypowiedziane przed kilkunastoma dniami w tejże komisji politycznej przez delegata Wielkiej Brytanii, że gdyby w latach 30-tych świat słuchał głosu Związku Radzieckiego, uniknąłby niewątpliwie drugiej wojny światowej.

Uzrodniono sprawę żeglugi na Dunaju

NOWY JORK (PAP) — Na czwartkowym posiedzeniu ministrowie spraw zagran. wielkich mocarstw osiągnęli porozumienie co do większego klauzuli gospodarczych traktatu pokojowego z satelitami Niemiec. Sprawa wolnej żeglugi na Dunaju została w zasadniczym zarysach uzgodniona. Pozostała jeszcze do omówienia sprawa odszkodowań.

W sprawie żeglugi na Dunaju minister Mołotow wysunął nową propozycję, przedstawiając następujący projekt deklaracji: „Żegluga na Dunaju powinna być wolna i otwarta dla wszystkich statków handlowych wszystkich państw. Powinna być zachowana zasada równości co do użytkowania portów i regulowania tranzytów granicznych, przyjętych ogólnie stosunków handlowych.“

Minister Byrnes zaznaczył, że oświadczenie to powinno się znaleźć w tekście wszystkich traktatów pokojowych, stwierdzając, że np. Rumunia stosowała niejednokrotnie zasadę dyskryminacji wobec statków rozmaitych państw.

Przedstawiciel Francji Couve de Murville oświadczył, że należałoby wyjaśnić znaczenie wyrazów „ogólnie przyjętych stosunków handlowych“.

Minister Mołotow wyjaśnił, że propozycja Byrnesa wymaga szczególnego rozważenia.

Sprawa została przekazana do ściślejszego zbadania zastępcom ministrów spraw zagranicznych.

Następnie ministrowie zatwierdzili tekst statutu Triestu, co do którego osiągnięto porozumienie na poprzednim posiedzeniu i które zostało przedłożone w ostatecznej formie przez zastępców. Zatwierdzono również 27 klauzul gospodarczych traktatu pokojowego z satelitami Niemiec. Klauzule te dotyczyły przede wszystkim sprawy odszkodowań niemieckich dla byłych krajów nieprzyjacielskich, spraw naftowych i zwrotu dzieł sztuki.

Podczas omawiania klauzul naftowych traktatu pokojowego z Rumunią ministrowie postanowili, że rząd rumuński znieśli, o ile będzie konieczne, ustawę wyjątkową, ogłoszoną podczas wojny w stosunku do koncesji naftowych, należących do państw sojuszniczych i innych członków

ONZ. Nie ustalono jednak jaka cenę rząd rumuński będzie musiał zapłacić zagranicznym towarzystwom naftowym.

Następnie przystąpiono do omówienia spraw odszkodowań, lecz minister Byrnes przypomniał zebranym, że ostatni czwartek listopada obchodzony jest w Stanach Zjednoczonych jako święto (dzień modlitw dziękczynnych) i oświadczył, że w sąsiednim pokoju przygotowane kolacje, której główne danie stanowią dwa doskonałe pieczenie indyki.

Minister Mołotow zaznaczył z uśmiechem, że na porządku dziennym znajdują się odszkodowania a nie indyki, ale że chętnie wyraża zgodę na wprowadzenie tej małej poprawki w porządku obrad.

Ministrowie wraz z doradcami udali się na kolację, która upłynęła w atmosferze wyjątkowo ciepłej i serdecznej.

3 statki z emigrantami odplynęły na Cypr

JEROZOLIMA (SAP) — Wyrokiem sądu najwyższego zostało odrzucone podanie o „habeas corpus“ w sprawie 4.000 uchodźców, w tym statku „Knesset Israel“. W ten sposób władze Palestyny mają rozwiązane ręce i mogą skierować uchodźców do obozu na wyspie Cypr.

Trzy statki brytyjskie, na któ-

re dwa dni temu przeprowadzono nielegalnych imigrantów z „Knesset Israel“, odplynęły w kierunku wyspy Cypr bezpośrednio po powzięciu decyzji przez sąd.

Rzecznik Agencji Żydowskiej interweniował u władz brytyjskich, sprzeciwiających się uwolnieniu prawie 4.000 uchodźców, ze względów „bezpieczeństwa“. Taki argument — powiedział rzecznik — jest nieprzekonywający, ponieważ zesłanie spowoduje wręcz odwrotny skutek.

Veod Leumi — żydowska rada narodowa, wezwała do 3-minutowej ciszy i przerwania ruchu ulicznego i handlowego w piątek po południu — na znak protestu przeciwko orzeczeniu sądu.

Jakkolwiek gmach sądowy znajduje się w obrębie ogrodzenia z drutów kolczastych, okalających „fortecę Jerozolimy“ i każdy wchodzący do gmachu jest trzykrotnie legitymowany, a korespondenci muszą trzykrotnie otwierać futerały swych maszyn do pisania wobec władz bezpieczeństwa, — mimo to sala sądowa była wypełniona po brzegi przez prawników i dziennikarzy, kiedy wkroczyli trzej sędziowie brytyjscy w togach i tradycyjnych białych perukach.

Napięcie nastrojów zwiększają pogłoski o czynnikach podziemia, zapowiadając odwet sądowi i kołom rządowym.

Józef Cyrankiewicz ministrem bez teki

WARSZAWA (PAP) — Prezydent Krajowej Rady Narodowej na wniosek Prezesa Rady Ministrów mianował ob. Józefa Cyrankiewicza, sekretarza generalnego OKW PPS, ministrem bez teki. Jednocześnie prof. Stanisław Leszczyński, członek PPS, mianowany został wiceministrem spraw zagranicznych.

Kronika polityczna

WARSZAWA (PAP) — W dniu wczorajszym Prezyd. KRN Bolesław Bierut przyjął na audiencji pożegnanej w Belwederze, ambasadora Włoch w Warszawie ministra Eugenio Reale i udekorował go Orderem Odrodzenia Polski II Klasy. W przemówieniu wygłoszonym Prezydent Bierut wyraził nadzieję, że przyjaźń między narodem włoskim i polskim i ich współpraca w nowej demokratycznej Europie, przyczyni się do ugruntowania sprawiedliwego pokoju i powszechnego bezpieczeństwa. Ambasador Reale dziękując za otrzymane wysokie odznaczenie oświadczył, że opuszcza Polskę pełen zachwytu i uznania dla dźwigającej się z gruzów stolicy, wspaniałego wysiłku wszystkich warstw narodu polskiego i jego walki o jego demokratyczną ludową przyszłość. Następnie Prezydent Bierut zatrzymał ambasadora Reale na prywatnym posłuchaniu.

— Delegacja prezydium I zjazdu kościuszkowców, wręczyła Prezydentowi KRN Bierutowi odznakę kościuszkowską. Wręczając tę odznakę gen. Zawadzki zapewniał w imieniu wszystkich kościuszkowców, że i tak jak chlubnie wykonywali swe zadanie w walce z niemieckim faszyzmem nadal będą pracować nad odbudową kraju, ugruntowaniem jego obronności i zdobyciu demokratycznej.

— Premier Edward Morawski przyjął na audiencji w Prezydium Rady Ministrów przedstawicieli amerykańskich związków zawodowych.

— Pod przewodnictwem Premiera Morawskiego odbyła się w Prezydium Rady Ministrów specjalna konferencja poświęcona sprawie odbudowy wsi polskich z udziałem przedstawicieli Ministerstw Leśnictwa, Przemysłu, Skarbu i Komunikacji oraz CUP i Związku Samopomocy Chłopskiej.

— Do dnia 15-go września objętych pomocą było 85 proc. gospodarstw zakwalifikowanych do odbudowy.

Konferencja ta zwołana przez Premiera przyczyni się do zharmonizowania wszystkich czynników w wykonaniu planu odbudowy wsi.

— W Cieszynie uczczono pamięć wybitnego działacza miejscowego członka PPS posła Tadeusza Regera zmarłego przed 9 laty działacza robotniczego, który przez 40 lat działał nieustannie na Śląsku Cieszyńskim jako przywódca ruchu robotniczego.

— Komisja sądowo-lekarska zbadała groby 160 ofiar pomordowanych przez Niemców mężczyzn, kobiet i dzieci w Zamocisku. Ogłędziny lekarz dokonał w rotundzie Zamociskiej wykazały stań daleko posuniętej ciąży u 2 zamordowanych kobiet oraz 10 ofiar w wieku od 10 do 15 lat. W niedzielę ub. odbył się uroczysty pógreb pomordowanych w Zamocisku.

— Z racji święta narodowego Jugosławii Prezydent Bierut wystosował telegram gratulacyjny do prezydenta Słupczyny w Belgradzie dr Ribara.

— Wczoraj w Warszawie odbyła się w sali Romy uroczysta akademii zorganizowana przez tow. przyjaźni polsko-jugosłowiańskiej, na której przemawiali radca ambasady jugosłowiańskiej Dragovic p. Wład. Biełkowski.

W kilku wierszach

Teheran. — Jak komunikuje irańskie pismo „Zafar“ trzy angielskie okręty „liniowe“ stanęły na kotwicy w odległości kilku mil od Abadanu.

Jak podaje pismo, w Kuwejcie są skoncentrowane angielskie czołgi i uzbrojenie.

Jerozolima. — Marszałek Montgomery przybył z Egiptu do Palestyny.

Berlin. — Amerykański rząd wojskowy w Niemczech i Austrii rozpoczął akcję zwrotu 600 statków, do których roszcza pretensje Węgry, Jugosławia, Czechosłowacja, Bulgaria i Rumunia. Jugosławia otrzymała 161 statków, a Węgry 180. W ciągu najbliższych dni Czechosłowacja otrzymała 25 statków.

Budapest. — Węgierska rada ministrów uchwalila gospodarce prawo wojenne, które grozi karą śmierci osobom sprzedającym żywność po cenach wyższych niż wyznaczone przez rząd.

Kronika miejscowa

Uwaga, b. Więźniowie Polityczni

Zarząd Koła Pol. Związku b. Więźniów P. i H. W. i Obozów Konc. w Częstochowie podaje do ogólnego wiadomości członków i podopiecznych, że w związku ze Zjazdem Wojewódzkim b. więźniów pol. i ziemiekieckich, który odbędzie się w Kielcach w dniu 8 grudnia b. r., Sekretariat Koła (ulica Kopernika 6, II p.) przyjmie zapisy na powyższy Zjazd do dnia 4 grudnia b. r. włącznie. Uczestnicy Zjazdu mogą korzystać z 66 proc. zwłoki kolejowej oraz mają zapewnione wyżywienie na miejscu. Zachęca się członków i podopiecznych do jak najliczniejszego udziału w Zjeździe oraz uprasza się o nieprzewleknięcie terminu zapisów.

Z życia „Pochodni”

Podaje się do wiadomości wszystkich członków Chóru i chętnych oka-

zania współpracy, iż z pewnych przyczyn, począwszy od 1 grudnia nastąpiła zmiana w uczęszczaniu na lekcje Chóru, a mianowicie: lekcji poszczególnych głosów nie będzie, natomiast w poniedziałki i czwartki o godz. 6-30 wiecz. będą lekcje tylko ogólne, to znaczy wszystkich głosów razem.

Gdzie należy zakupywać hurtowo wyroby Polskiego Monopolu Spirytusowego

Na podstawie przepisów o P. M. S. wszystkie przedsiębiorstwa koncesjonowane gastronomicznie są obowiązane zakupywać wyroby P. M. S. w hurtowych punktach odbioru.

Jednakże znaczna część właścicieli lub prowadzących zakłady lub przedsięwzięcia gastronomiczne i restauracje, obchodzi ten przepis zakupując wyroby wódczane, monopolowe w detalicznych sklepach spółdziel-

czych.

Dyrekcja Monopolu Spirytusowego powiadomiła Zw. Inw. Woj., że w razie stwierdzenia takich wypadków i niestosowania się do powyższego

Z posiedzenia Pow. Komitetu Pomocy Zimowej

Pod przewodnictwem starosty powiatowego ob. Kaźmierczaka w dniu 27 b. m. w Starostwie Powiatowym odbyło się posiedzenie Pow. Kom. Pomocy Zimowej. Po przyjęciu do zatwierdzającej wiadomości protokołu z ostatniego zebrania wysłuchano sprawozdania z dotychczasowej działalności, które złożył ob. Wolski kier Pow. Kom. Opieki Społecznej. Ze sprawozdania wynikało, iż od czasu ostatniego posiedzenia wpłynęło do Kasy Komitetu 83.000 zł. Okazało się przy tym iż nie wszystkie gminy pow. częstochow-

przepisu w stosunku do zakładów restauracyjnych zastosowane będzie anulowanie koncesji wódczanych.

Komunikat Ligi Kobiet

Wszystkie dzieci zarejestrowane w Społeczno-Obywatelskiej Lidze Kobiet w Częstochowie winny zgłosić się w dniu 2 i 3 grudnia b. r. w godz. 9—13 i 15—17, do kancelarii Ligi (III Aleja 77) po odbiór kart wstępu na „Uroczystość św. Mikołaja”

Sprawy

Daniny Narodowej

Wpłaty

Spółdzielnia Pracy Pracowników i Użytkowników Transportowo-Komunikacyjna „Transport” Aleja Wolności 11 wpłaciła 100.000 zł na Daninę Narodową. Przykład ten powinien zachęcić tych wszystkich, którzy obowiązani są uiścić Daninę Narodową, do jak najszybszego załatwienia sprawy.

Dwa razy daje — kto prędko daje.

Komunikat

Miejskiej Komisji Obywatelskiej Daniny Narodowej w Częstochowie Miejska Komisja Obywatelska Daniny Narodowej w Częstochowie, komunikuje, że zgodnie z art. 20 § 2 Dekretu o Daninie Narodowej na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych, obowiązków obliczenia i poboru daniny od osób pobierających wynagrodzenie za pracę ciężką na pracodawcy i ma być dokonany w trybie i terminach przewidzianych dla obniżenia i potrącenia podatku od wynagrodzeń.

Zgodnie z art. 10 § 1 wyżej wymienionego Dekretu — osobom pobierającym wynagrodzenie za pracę należy obliczyć i potrącić daninę od wynagrodzeń wypłaconych za miesiące grudzień 1946 r. oraz styczeń i luty 1947 r. w wysokości:

- a) do 3 000 zł miesięcz. po 1/2%
- b) ponad 3 000 do 6 000 zł — 1%
- c) „ 6 000 do 12 000 zł — 3%
- d) „ 12 000 do 20 000 zł — 5%
- e) „ 20 000 do 50 000 zł — 8%
- f) „ 50 000 „ 15%

Wyjaśnia się jednocześnie, że zgodnie z art. 10 § 2 wyżej cytowanego Dekretu za wynagrodzenie uważa się wynagrodzenie w rozumieniu art. 2 Dekretu od wynagrodzeń z wyłączeniem zwrotnych od podatku na mocy art. 5 ustęp 1 — 18 i ustęp 2 tego Dekretu oraz wynagrodzeń nieperiodycznych (jednorazowych).

Ostrzega się równocześnie, że niewpłacenie przez pracodawcę do Kasy Urzędu Skarbowego sum potrąconych od pracowników tytułem daniny, stanowi szkodnictwo gospodarcze w rozumieniu Dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 53 poz. 302) w brzmieniu ustalonym Dekretem z dnia 14 maja 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 23 poz. 149) oraz, że niepotrącenie przez pracodawcę daniny lub potrącenie w kwocie niższej od należnej podlega karze przewidzianej przez obowiązujące przepisy karne, za niepotrącenie lub potrącenie w niewłaściwej wysokości podatku od wynagrodzeń.

To nie sztuka zabić kruką, Ani sówę trafić w głowę — Lecz najwęższa sztuka zda się: W milion trafić w czwartą klasę	
To tylko tak się zdaje. A naprawdę — wystarczy mieć los IV-tej klasy 48-mej loterii i trochę, w każdym razie trochę więcej niż kto inny, szczęścia — a milion nasz.	
Lecz gra idzie przecież nie tylko o milion, bo są jeszcze	
3 wygrane po pół miliona, 20 wygranych po 100 000	
30 „ „ 50 000	
100 „ „ 20 000	
400 „ „ 10 000	
Lacznie 27 000 wygranych na kwotę 45 000 000 zł.	
Czyli zatem zagrali parol społeczeństwa na milion, czy też nie, spiecz po los, bo ogłoszenie rozgrywania się już 7-go grudnia	
PAP 10108	

Danina -- odpowiedzią na niemieckie zakusy

Z zebrania Pow. Kom. Daniny

Dnia 28 listopada odbyło się w Starostwie Powiatowym w Częstochowie pierwsze zebranie Powiatowej Komisji Obwodowej Daniny Narodowej na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych. Posiedzenie zgromadziło działaczy powiatowych celem zapoznania ich z organizacją poszczególnych komisji gminnych powołanych dla czuwania nad ściąganiem daniny.

Znaczenie daniny dla kraju omówił prezes Pow. Rady Narodowej — ob. Rekas.

„Zbliża się druga rocznica naszej niepodległości — mówił prezes Rekas — kraj nasz może poszczycić się ogromnymi osiągnięciami w dziedzinie tak gospodarczej jak i społecznej. Gdyby jednak entuzjazm twórczej pracy ogarnął cały naród — osiągnięcia nasze mogłyby być nieporównanie większe, tym samym zmniejszylaby się potrzeba dość częstego rozpisywania pożyczek narodowych.

Obecnie wchodzimy w okres dyskusji nad traktatem z Niemcami. Dyskusje te, musimy pamiętać, zostały poparte przez szereg nieprzychylnych Polsce, a wyrażających pro-niemieckie sympatie wystąpień alian-tów. Nie otrzymując pomocy pieniężnej z Zachodu, musimy odbudowywać

kraj o własnych siłach, kosztuje to Naród wiele wysiłku i wyrzeczeń, jednak poczucie niepodległości i niezależności zarówno politycznej jak i gospodarczej jest zapłatą za wysiłek jakie czynią obywatele naszego Państwa.

Znane nam są metody represyjnej, jaski państwa Zachodu używają w czasie odbywających się konferencji międzynarodowych, to też metodom tym musimy przeciwstawić naszą pewną postawę na ziemiach, które alianci zachodni będą zapewne próbowali stosować.

Prezes Rekas czyta następnie ulotkę Wilkólków — niemieckiej organizacji hitlerowskiej, „wysiedleni będą walczyć o ich słuszną sprawę na terenie Sudetów i Śląska, kark sło wiańskiego tyra na zostanie złamany, a Ameryka i Anglia nie odmówią Niemcom pomocy w ich zamierzeniach.”

Oto głos niemiecki, głos tych, którzy politykę popiera zarówno międzynarodowy kapitał jak i polityka niektórych zachodnich mężów stanu.

Naszą odpowiedzią na roszczenia Niemców będzie — zagospodarowanie Ziemi Zachodnich. A ziemię te zagospodarujemy tak, aby nie pozostał tam żaden ślad niemieckiego panowa-

nia i żaden ślad wojennych zniszczeń, zagospodarujemy zadając kłam słowom min. Bevena: „Polska nie potrafi zagospodarować Ziemi Zachodnich, zniszczyły dorobek kulturalny jaki pozostał po Niemcach.”

Danina, jaką naród polski wpłaci na ten cel będzie wyrazem jego uczuć dla ziem odzyskanych i odpowiedzią na zakusy niemiecko-kapita-listyczne wobec ziem naszego kraju.

Okres, w jakim Rządowi wypadło rozpisze daninę jest wprawdzie nie-nominalny, jest to okres przedwyborczy, gdy w normalnych warunkach każdy rząd starałby się obywatela pozyskać, nakładanie zaś na niego ciężarów — jest praktyką przedwyborczą — niespotykaną. Sprawa jednak posiada taką wagę, że Rząd dziś nie może liczyć się z ewentualną nie-popularnością na jaką się naraża.

Po referacie Prezesa Rekas zabiera głos przewodniczący Komisji Daniny odbudowy Ziemi Zachodnich inż. Nawrocki, który odczytuje listę członków powiatowego Komitetu i członków Komitetu Daniny.

Następnie zostaje odczytany dekret o Daninie, którego odpis otrzymuje każdy z członków Komitetu.

Przyszłe zebranie zostaje wyznaczone na dzień 15 grudnia.

swoje — „puść mnie, puść mnie”. Nie umie, nie może zaprzeczyć się miłości i dlatego ginie.

Jakże daleki hywa skutek od czynu! — Już dawno po procesie, już dawno sędziowie zawodowi i przysięgli uniewinniłi Doktora, już uniewinniony wrócił z dalekiej podróży, gdy wrószcie, skoro tak, jak ona została osamotnioną, odzyska swoje sumienie. Już teraz wie — zabił nie kobietę, nie niewierną żonę, ale dziecko, niewinne w tym, co czyni. I naprowadzony przez Sędziego słowami „człowiek jest sam swoim sędzią” tak jak zmusił Marię do zapłacenia za niewiedzę życiową — płaci sam.

Gdyby ludzie wiedzieli o sobie — mówi Rittner poprzez swoje twory — „o ile byłoby mniej zła na świecie”. Minie jeszcze do brych parę lat — sztuka „W małym domku” zastępuje się jeszcze bardziej, jeszcze bardziej irytująca buda śmieszne figuorki w jednym chyba na świecie tak znakomicie konserwującym przytki prowincjonalnym sosie na łopolskim — zanim my, którzy widzieliśmy tyle zła zawinionego, będziemy mogli znów w całej pełni ocenić nieprzemijającą aktualność tej prawdy.

Na naszej scenie sztuka, wyreżyserowana przez Artura Kwiatkowskiego, ma poziom nie wszędzie wyrównany. Są momenty koncertowe (scena kulminacyjna w 2-gim akcie) i momenty wręcz amatorskie (scena pomiędzy Prowizorem a Inżynierem w 1 akcie).

Gdyby oceniać grę Miry Gola-

szewskiej bez owego kulminacyjnego, koncertowego momentu, należałoby napisać „rolę Żony za grala wdzięcznie”. Bo tak jest — jest wdzięczna nawet w za bardzo podartych pończochach i rozdeptanych pantoflach. Ale w momencie poprzedzającym zabójstwo Golaszewską wznosi się na jej wyżyny sztuki aktorskiej, wobec których każde słowo oceny jest czerze i próżne. Wszystko co-kołwiek i kiedykolwiek na świecie było słabe i uciążliwe skarży się jej słabymi i jej łzami płacze. Moment ten był również naj-lżejszym momentem Artura Kwiatkowskiego — Doktora. Doskonała również jest jego scena końcowa, a niewiele ustępuje jej epizod, w którym Doktor demonstruje brutalność posiadacza — męża wobec własności — żony.

Tuż za głównymi bohaterami uplasowaną postać Nauczyciela o ideę chrystusowym podejściu do człowieka — przeciwstawienie egocentryzmu — Doktora — gra z wielką subtelnością i siłą przekonania Stefan Leński. Cieszymy się, że spotyka go nagroda, że Wanda, która kocha, przerażona tym, co się narkolo niej dzieje, znajduje spokój w jego ramionach. Halina Turska w roli Wandy — kuzynki Doktora zawiadła rolę, nadając się wybitnie do oświecania, zagrała bezbarwnie i nie postawiła nad nią żadnego akcentu.

Rola Sędziwy Sędziego otrzymała doskonałą obsadę w osobach Danuty Wodyńskiej, Mieczysława Mieczyskiego. Czyż naprawdę dla Wodyńskiej reżyserzy nasi nie mogą znaleźć wię-

szych ról i innych, aniżeli rolę historyczek i kobiet zakochanych bez wzajemności? W „Małym domku” gra znowu jedną z nich — dobrze, że z tym chociaż postępek, że nie musi robić ze siebie swojej ciotki i może obok talentu pokazać swoją urodę i wytworność, może za wytworność na tak zakazaną prowincję, strój. Mieczyski — świetny w typie — może pochwalić się doskonałą, łaćcie po rittnerowsku wycieniowaną sceną ostatniej rozmowy z Doktorem.

Inżynier Janusza Borkowskiego wygląda na świeżo upieczonego, tyle w nim jeszcze sztubackiej żywości. Aż wady, że już taki z niego lowela. Zależało zapadła to dziura, w której „rzecz się dzieje”, skoro Inżynier uchołdzi w niej za „Europejczyka”. Galerie prowincjonalnych typów dopełnia — Prowizor (Edward Łewicki) i Notariusz (Roman Bowski). Stanisław Stanisławski występuje w epizodzie jako Szymon, robotnik kolejowy. Eufemii Gerardi nie udało się ukrycie pod terrami gwiazdkami, została rozpoznana jako Kasia. Rittner nie ma takiego szczęścia do dzieci na naszej scenie, jak Zapolska. Ada w „Wilkach w nocy” deklamowała, Antek zaś w „Małym domku” skanduje.

Z dekoracji najwięcej charakteru miał fikus na werandzie. Portret natomiast Doktora art. malarz Władysław Wagner może śmiało podarować Arturowi Kwiatkowskiemu w imię jego imienia.

St. Zielińska.

Teatr Komedii

W małym domku

sztuka w 3-ach aktach Tadeusza Rittnera — reżyseria Artura Kwiatkowskiego — dekoracje art. mal. Wl. Wagnera.

Cala smutna mądrość życiowa Tadeusza Rittnera, cała jego, nawet jako satyryka, współczująca postawa wobec człowieka wyraża się w tym na pozór sielankowym tytule. Iż jest na świecie takich pseudo idyllicznych „małych domków”, przed którymi z zewnątrz kwitną kwiaty, a w których wnętrzu wiedzą ludzie. Iż to ra-zy przed takimi „małymi domkami” przystajemy i chłonąc ich urok i spokój, myślimy: „Jacyż dobrzy i szczęśliwi ludzie muszą tutaj mieszkać” — gdy tymczasem ci, którzy znajdują się za białymi firankami, przez które majączają wnętrza napelnione obcym, tajemniczym życiem, jak-że odmiennie przedstawiać mogą obraz psychiczny! — Czy w tym jest tragedia? — jeszcze nie. Tragedia leży w tym, że ludzie ci sami o tym nie wiedzą, że nie o sobie nie wiedzą, a nie znając siebie nie zdają sobie niemal sprawy, co czynią, nie mogą poznać istoty tego, co ich czyni przynoszą w skutku im samym. I nie musi to być żona Doktora, to „dziecko” Maria, krątkowo bezbronna, ale może to być człowiek rzekomo zakrzepły w kształcie już ostatecznym, któremu zdaje się, że trzyma życie za róg, a tymczasem to życie powala go i na domiar powala własną jego ręką.

Doktor zabija żonę, która go „zhańbiła”, bo to przecież głupstwo, że on kiedyś zawiadzał

16-letnią, głupiotką, prostą dziewczyną, skoro uczyniwszy ją matką, uczynił następnie żoną. Nie spoznzał, jak bardzo meczy się ona w swojej naiwności i nieznajomości ani życia, ani ludzi, ani wiedzy, ani obyczajów. Nie odczuwał potrzeby kształcenia, rozwijania młodości duszy i umysłu. Nie odróżniał w jej słowach nuty żalu — „Mnie nikt nie kocha”, ani tęsknoty — „Pospieszny przechodzi o 11-ej — zawsze się budzę” — tak budzi się ptak w klatce, gdy słyszy szelest skrzydeł, przelatujących mimo niego — na wolności! — Ależ! — czyż to znowu nie głupstwo? — przecież ona była dziewczyną, która dała się uwieść i to, że on nie pozostawił jej z tym samej sobie, powinno wystarczyć jej za ostateczne szczęście. To on musiał ukryć swój „wstyd” na prowincję, to on zламаł sobie wskutek tego kariery, spaczyl życie. I skoro ona, niepomna tytu „dobrodziejstw” polecała na lep gładkich słówek galantnego uwodziciela, on zastrzelił niewierną. A ona przecież śmiercią zapłaciła za wierność swojego serca. Pokochała przecież dopiero teraz — „jego” — więc czyż może przyjmować pieszczoty od męża? — nie — nawet za cenę życia. Na widok rewolweru, wymierzonego w nią, woła „ja chcę żyć!”, ale kiedy mąż chwytja ją w objęcia, wyrzywa się, powtarzając nadal

Kronika kielecka

Uroczystość ku uczczeniu
pamięci pomordowanych
bohaterów przez hordy
hitlerowskie

W dniu 24 listopada br. na terenie gromady Suków, gm. Dyminy, pow. kieleckiego odbyła się uroczystość ku czci ofiar hitlerizmu.

W uroczystości wzięło udział Wojsko Polskie, organizacje polityczne, oraz oddziały straży ochotniczej z najbliższych gmin.

Po odprawieniu Mszy św. w kościele parafialnym Suków, orszak udał się na miejsce kaźni, leżące na skraju lasu przy szosie Kielec-Borków. Po poświęceniu grobów zbiorowych przez ks. proboszcza Pieprzaka i po złożeniu wieńców na grobach pomordowanych bohaterów nastąpiły przemówienia przedstawicieli poszczególnych partii i organizacji.

W przemówieniach napietowano ohydę zbrodni niemieckich oraz podkreślono poświęcenie naszego narodu i omawiano wielkie zadania, jakie stoją przed nami przy budowie Polski Demokratycznej. Następnie były recytowane wiersze przez młode dziewczęta z gromady Suków.

Na zakończenie uroczystości uczczono pamięć pomordowanych 1 minutową ciszą, po czym Wojsko Polskie oddało trzykrotnie salwę honorową.

3. XII.

Dyżury aptek

Dnia 3 grudnia Artwiński, ul. Sienkiewicza, róg Dużej.

Program kin

Kino „Bałtyk” wyświetla film produkcji szwedzkiej „W okowach lodu”. W rolach głównych Sten Lindgren, Mana Martensan. Początek seansów o godzinie 17.30 i 19.30.

Teatry

Teatr Woj. Kieleckiego im. Stefana Żeromskiego dziś i dni następne o g. 19 „Świerszcz za kominem”. Sztuka w 3 aktach Karola Dickensa. Ceny biletów od 20 do 100 zł. oraz podatek miejski, Pomoc Żmowa i P.C.K.

4. XII.

Dyżury aptek

Dnia 4 grudnia Baliński — Plac Wolności.

Program kin

Kino „Bałtyk” wyświetla film produkcji szwedzkiej „W okowach lodu”. W rolach głównych Sten Lindgren i Mana Martensan. Początek seansów o godzinie 17.30 i 19.30.

Otwarcie w Muzeum Nar. Wystawy

ocalonych przed wywiezieniem zagranicę dzieł sztuki

Warszawa (SAP). — We wtorek o godz. 12-tej w południe odbyło się w Muzeum Narodowym uroczyste otwarcie wystawy obrazów i dzieł sztuki ze zbiorów Potockich, zabezpieczonych przez nasze władze bezpieczeństwa przed wywozem zagranicę.

Licznie zebranych gości powitał dyrektor Muzeum — Lorenz, stwierdzając na wstępie, iż wystawa, która została otwarta jest wystawą bez precedensu. Zawiera ona przebogaty zbiór obrazów, tkanin, pasów słuckich, miniatur, biżuterii, przedstawiających dla kultury polskiej bezcenną wartość muzealną i historyczną. W momencie, gdy naród polski, złupiony przez niemieckiego okupanta pozbawiony jest zabytków dawnej kultury, Potoccy usładowali wywieźć zagranicę zbiory, które tu zapelniają 12 sal. Dyr. Lorenz podkreśla w dalszym ciągu

Kronika m. Radomska

Mianowanie burmistrza

Z rozporządzenia Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi z dniem 27 listopada został mianowany komisarzem m. Radomska ob. J. Błaszczak z Łodzi.

Tragiczny wypadek motocyklisty

(i) Gęsta mgła panująca w dniu 27.XI. b. r. stała się przyczyną tragicznej w skutkach katastrofy.

Na szosie asfaltowej pomiędzy Rędzinami a wsią Wyczerpy, Zawczak Bolesław, lat 23 jadąc motocyklem najeżdżał na tył samochodu ciężarowego Nr. 06187, zmierzającego w tym samym kierunku.

Zawczak mimo mgły i słabej widoczności lechał nadmiernie szybko i z wielką siłą uderzył w tył ciężarówki.

Motocykl wywrócił się a Zawczak doznał ciężkich obrażeń całego ciała oraz pęknięcia czaszki. W stanie nieprzytomnym przewieziono go do szpitala chirurgicznego w Częstochowie, gdzie w kilka godzin później zmarł, nie odzyskawszy przytomności. Na wyróżnienie zasługuje szofer, Roman Morduch z Warszawy, który udzielił poszkodowanemu natychmiastowej pomocy i przewiózł go bezwzględnie do szpitala.

Bandyci grasują

Do sklepu Powszechnej Spółdzielni Spożywców „Jedność”, przy ul. Armii

Teatr Woj. Kieleckiego im. Stefana Żeromskiego dziś o godzinie 19-ej „Świerszcz za kominem”. Sztuka w 3 aktach Karola Dickensa. Ceny biletów od 20 do 100 zł. oraz podatek miejski, Pomoc Żmowa i P.C.K. Kasa czynna od 10 rano do 15 i od 17 do końca pierwszego aktu.

Ludowej w Częstochowie wtargnęło w dniu 27 listopada około godz. 17.15 dwóch osobników, uzbrojonych w krótką broń palną, żądając wydania pieniędzy. Jeden z napastników ubrały był w pelerynę wojskową, drugi w ubranie cywilne. Bandyci zrabowali jedenaście tysięcy złotych i około 1400 papierosów, po czym wykorzystując panującą mgłę zbiegli bezkarnie. Dochodzenie w toku.

M. skiewska rozgłośnia radiowa rozpoczyna
lekcje języka rosyjskiego dla Polaków

MOSKWA (PAP) — W Radzieckim Komitecie Radiowym, od dłuższego już czasu napływają do komitetu listy od słuchaczy w Polsce z prośbą o zorganizowanie lekcji radiowych języka rosyjskiego. Komitet Radiowy ZSRR, uwzględniając prośby radiosłuchaczy Polaków, rozpoczyna w dniu 2 grudnia kurs radiowy języka rosyjskiego, opracowany specjalnie dla Polaków. Kurs obejmować będzie 75 lekcji.

Niewątpliwie lekcje radiowe języka rosyjskiego dla Polaków przyczynią się wydatnie do pogłębienia znajomości kultury rosyjskiej wśród Polaków oraz do dalszego zacieśnienia łączności między naszymi krajami.

Pierwsza lekcja nadana będzie w poniedziałek, dnia 2 grudnia o godz. 17.30, czasu moskiewskiego, na falach 19.07.1953, 25.47 25.79, 30.67. Ta sama lekcja powtórzona zostanie we wtorek, 3 grudnia o godz. 17.30 oraz w środę 4 grudnia o godz. 20.30, czasu moskiewskiego.

Z akademii żałobnej

Staraniem Państwowego Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli w Częstochowie dnia 24 b. m. w sali przy ulicy Dąbrowskiego 16 odbyła się akademii żałobna ku uczczeniu pamięci zmarłych działaczek na polu wychowania przedszkolnego s. p. Marii Weryho-Radziwiłłowiczowej i s. p. Heleny Czerwińskiej.

Treściwe i zwięzłe słowo wstępne prof. Hanny Świącieckiej scharakteryzowało życie i działalność Marii Weryho-Radziwiłłowiczowej, jako wielce zasłużonej, pionierki na terenie wychowania przedszkolnego.

W części artystycznej usłyszeliśmy deklamację wiersza: „Przed sądem” — M. Konopnickiej w wykonaniu uczennicy Państwowego Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli — Kanińskiej Teresy.

W części muzycznej wzięła udział Miejska Orkiestra Symfoniczna, która odegrała utwory Griega subtelnie i pięknie.

Barbara Walkowska odśpiewała z uczuciem o szlachetnym brzmieniu sopranem dwie pieśni Karłowicza. Akompaniował skrzypkami z dużym wyczuciem i umiarem Juliusz Łucik.

Cała akademii, utrzymana w tonie poważnym i podniosłym, zrobiła duże wrażenie na słuchaczach dając wyraz uznania dla pracy zmarłych działaczek.

su moskiewskiego, na falach: 25.79, 30.74, 31.22, 31.65.

W ramach kursu przewidziane jest nadawanie dwóch lekcji tygodniowo, z których każda powtarzana będzie przez trzy dni z rzędu.

Odpowiedzi Redakcji

A. N. R. — Tak, anonim to jest taki list jak Obywatela, bez podpisu. Nadal nie zmieniamy naszego stanowiska: albo Ob. ujawni swoje nazwisko, albo nie będziemy uwzględniać korespondencji Obywatela.

Życie kulturalne

TEATR WIELKI
„Wieczór Trzech Króli”
czyli „Co chcicie”

Dziś, w poniedziałek, 2 bm. o godz. 15-ej przepyszna komedia w 4 odsłonach Władysława Szekepsy p. t. „Wieczór Trzech Króli” czyli „Co chcicie”. Obsada premierowa. Reżyseria i inscenizacja dyr. Bronisława Dąbrowskiego. Oprawa sceniczna prof. St. Jarocińskiego.

Dzisiejsze przedstawienie zostało zorganizowane przez Dyrekcję Teatrów i Wydział Oświaty i Kultury Zarządu Miejskiego dla szkół częstochowskich. Jutro, we wtorek 3 bm. o godz. 19.15 „Wieczór Trzech Króli” czyli „Co chcicie” komedia w 4 odsłonach W. Szekepsy — normalne przedstawienie dla publiczności.

TEATR KAMERALNY
„W małym domu”

Dziś, w poniedziałek, 2 bm. o godz. 19.15 „W małym domu” sztuka w 3 aktach T. Rittnera. Udział biorą: Golaszewska, Turka, Wodyńska, Bojanowska, Borkowski, Kwiatkowski, Leński, Łowicki, Mieczysławski i Stanisławski. Miss on scene Wł. Wagnera. Reżyseria A. Kwiatkowskiego.

Kasa Teatrów czynna od godz. 10-ej do 13-ej i od 15-ej do rozpoczęcia przedstawień. Tel. kasy 21-61.

Program kin

„Wolność” — Film najnowszej produkcji francuskiej — II seria „Ulicy zwycięzców” — „Romans Pajaca”.

Kino „Tea” — Atrakcyjny film pt. „Połednynek”. Nad programem Polska Kronika Filmowa nr 36.

Kino Polonia — Komedia muzyczna „Świniarka i pastuch”. Nad program: Sulta Warszawa. Początek w dni powszednie o 16-ej, 18-ej i 20-ej w niedziele o 14-ej.

Kino „Bałtyk” — film „Upadek Japonii” oraz nadprogram „Polska kronika Filmowa” 36/46. Początek seansów 15.30, 17.30, 19.30, w niedziele 13.30.

Fotoplastikon — Od piątku wyświetla ciekawy program. Jedną z republik Z. S. R. B. Za morzem Kaspijskim rozciąga się na ogromnych przestrzeniach Tukestan-Kazakistan. Barchana słynna z dywanów, oraz handlowa i ruchliwa Samarkanda. Bardzo ciekawe typy i obyczaje mieszkańców.

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Nr O. 4119/1/46.

OBWIESZCZENIE

Prezydenta Miasta z dnia 28 listopada 1946 roku w sprawie rejestracji pracowników służby zdrowia.

Podaje do publicznej wiadomości co następuje:

W numerze 55 Dziennika Ustaw R. P. pod pozycją 316 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 października 1946 roku w sprawie rejestracji pracowników służby zdrowia.

W myśl postanowień tego rozporządzenia obowiązani są zarejestrować się u powiatowej władzy administracji ogólnej: lekarze, lekarze - dentyści, farmaceutyci, położne, pielęgniarki oraz uprawnieni i samodzielni technicy dentyści.

Wymienieni wyżej pracownicy służby zdrowia, wykonujący zawód i zamieszkali na obszarze miasta Częstochowy, winni zarejestrować się w Wydziale Zdrowia Zarządu Miejskiego (Lekarz Grodzki, Aleja Wolności 20).

Obowiązek rejestracji należy dopełnić przez osobiste zgłoszenie się w Wydziale Zdrowia Zarządu Miejskiego i złożenie wypełnionej i podpisanej w 3 egzemplarzach karty rejestracyjnej na formularzach dostarczonych przez tenże Wydział Zdrowia.

Rejestracja rozpoczyna się dnia 10 grudnia 1946 roku i zostanie zakończona w ciągu dwóch miesięcy.

W pierwszym miesiącu rejestrują się lekarze, lekarze - dentyści i farmaceutyci, w drugim zaś felczyerzy, położne, pielęgniarki oraz uprawnieni technicy dentyści.

Zgłaszający się do rejestracji winni przedstawić dowód tożsamości oraz posiadane dyplomy lub świadectwa stwierdzające uprawnienia do wykonywania zawodu i odbycie praktyki zawodowej.

Kto uchyli się od obowiązku rejestracji albo poda dane nieprawdziwe lub zataja dane, które powinny być ujawnione, podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub karze grzywny do zł 30.000, a nadto może być dodatkowo pozbawiony wykonywania zawodu na okres 3 lat.

Prezydent Miasta (—) dr T. J. Wolański.

Częstochowa, dnia 28 listopada 1946 roku. PAP 4932

ZAWIADOMIENIE

Zarząd Stowarzyszenia Kupców Polskich w Częstochowie zawiadamia swych członków, zaopatrujących się w towary tekstylne w sklepie P.C.H. przy ul. Śląskiej, że w dniu 2 grudnia b. r. będzie wywieszona w tym sklepie lista z wyszczególnieniem dni w których poszczególne firmy będą zaopatrywane w towary.

Równocześnie wzywa się w. w. członków, aby w najbliższych dniach zgłosili się do biura Stowarzyszenia celem podpisania deklaracji i zobowiązania do sprzedaży towarów nabytych w P.C.H. — zgodnie z zasadami ustalonymi przez P.C.H.

PAP 4979

ZGUBY

Zgubiono kartę rejestracyjną wojskową wyd. przez RKU. Częstochowa, na nazwisko Fijałkowski Julian. PAP 4964

Zgubiono mufkę czarną foki z zawartością: dowód osobisty, legitymacja służbowa wyd. przez Woj. Izbę Rolniczą w Poznaniu na nazwisko Jaworska Bronisława. Znalazcę uprasza się o zwrot do PAP Aleja 61, za nagrodą. PAP 4972

We wtorek w dniu 3 grudnia 1946 r. o godz. 8 rano w kościele Katedralnym zostanie odprawiona uroczysta Msza św. żałobna za spokój duszy naszego ukochanego Syna, Brata i Szwagra

Jana Puskiewiczza

podchorążego 27 p. p. W.P. zamordowanego przez hitlerowców w Oświęcimiu, na którą zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych

Rodzice, Siostra i Szwagier

PAP 4963

Na Św. Mikołaja

kasety, perfumy, wody kwiata, pudry, kremy i dużo pięknych prezentów poleca:

PERFUMERIA

Krystyna BOCHENSKA

CZĘSTOCHOWA, ul. Armii Ludowej 9 (Orlioz-Dreszera).

PAP 4953

Zgubiono kartę rozpoznawczą, kartę rejestracji wojskowej wyd. przez RKU. Częstochowa, kartę rejestracyjną, oraz legitymację Związków Zawodowych na nazwisko Starczewski Franciszek. PAP 4977

Zgubiono paczkę w pocztę na odcinku Radom — Skarżysko dnia 27.XI. z gumą Łaskawego znalazcę proszę o zwrot za dużą nagrodą. Częstochowa, Aleja 61. PAP. PAP 4969

Zgubiono dowód osobisty, patent na sklep i inne na nazwisko Kupczyński Adam. PAP 4962

WOLNE POSADY

Gospość czysta, uczelna, lubiąca dzieci z prowadzeniem kuchni przytulnie zaraz. Warunki dobre. Nadrzeźna 12, m. 28. PAP 4937

Potrzebna uczennica. Zakład Fotograficzny „Stella”, Aleja 33. PAP 4965

Potrzebna maszynistka na maszynę sarkową dużą. Grabowa 11. Ostatni Grosz. PAP 4978

Przyjmę stolarza, dobre wynagrodzenie, tamże potrzebny uczeń do praktyki. Stolarnia Stary Rynek 18. PAP 4968

Potrzebny chłopiec do biura. Zgłaszać się Przedsiębiorstwo Budowlane J. W. Szymkowiak i S-ka ul. Jasnej 48. PAP 4961

Dnia 28 listopada 1946 r. zginął śmiercią tragiczną

Wincenty Jastrzębek

ELEKTROMONTER

Państwowej Fabryki Przemysłu Lniarskiego Nr 3 w Częstochowie

W zmarłym tracimy wartościowego pracownika i oddziałowanego kolegę.

Dyrekcja, Rada Zakładowa i Pracownicy Państw. Fabr. Przem. Lniarskiego Nr 3

PAP 4974

POSAD POSZUKUJĄ

Starsza osoba z Warszawy poszukuje pracy w gospodarstwie domowym. Znajdąca gotowanie. Władomost: Piłsudskiego 33, u dozorey. PAP 4973

SPRZEDAŻ

Buty, oficerki, damskie, nowe sprzedam tanio. Władomost Admistracja Głosu Narodu.

Plac około morgi do sprzedania w Kamieńsku. Władomost: Częstochowa, Krakowska 11, m. 2. PAP 4935

Sprzedam warsztat kowalski z narzędziami w śródmieściu. Władomost: Warszawska 21, u kawała. PAP 4970

Sklep do sprzedania. Władomost: PAP 4975

Sprzedam wózek auto mało używany. Kościuszki 7, m. 17. PAP 4971

Sprzedam wózek dla lalki, szafkę do sklepu, stoły do przedszkola, pięć szamotowy duży do warsztatu-fabryczki. Waszyngtona 6. PAP 4946

Włos anielski długi falisty po cenach najniższych poleca Warszawa 15. PAP 4891

Wody Szczawnickie aptekom drogeriom sprzedaje A. Nemetschke, Kraków, Poselska 18, tel. 506-57. PAP 85

Sprzedam sklep z urządzeniem. Narutowicza 41. PAP 4918

KUPNO

Wagę niemowlęcą kupię. Jasna-Górska 21, m. 8. PAP 4967

Łańczę mechaniczną lub elektryczną kupię. Władomost: tel. 20-70 lub Srebrna 32/6. PAP 4931

Kupię gremple. Aleja 43, m. 10/11. PAP 4960

Kupię komplet gabinetowy względnie stolik okrągły i bibliotekę jesionową. Państwowy Bank Rolny Aleja N. M. Panny 11. PAP 4920

ROZNE

Przyjmuję zamówienia na pudła. I Aleja 3, m. 10. PAP 4921

Pan 35 lat pozna miłą panią znającą francuski w celu konwersacji. Oferty do PAP pod Nr. „8041”. PAP 4976

D. c. 013119

Redaguje Kolegium.

Wydawca: Wojewódzki Urząd Informacji i propagandy.

Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada

Redakcja „Głosu Narodu”, III Aleja 52, Tel. 2245 i 2249, PKO Katowice—III—5974 Za dział ogłoszeń Redakcja nie bierze odpowiedzialności. Drukarnia „Głosu Narodu”, III Aleja 52, Katowice